

[Wilhelm]

for højre, for landstinget og for den overvældende del af dommerstanden, der opfatter sig selv som en del af selve forsynet.

SF bad ved anden behandling ministeren om tilsagn om en gennemgribende diskussion om hele spørgsmålet om lægmandselementet i retsplejen efter gennemførelsen af denne lov. Det fik man ikke. Da ministeren i samråd skulle præcisere, hvad det var, han kunne tilsige, var det hverken mere eller mindre, end hvad der allerede stod i fremsættelsestalen, nemlig at overveje også at bortrationalisere en af de tre juridiske dommere i domsmandssager ved landsretten.

I øvrigt er det selvfølgelig meningsløst at bede om en gennemgribende drøftelse af spørgsmålet, efter at man har foregrebet enhver drøftelse ved at halvere nævningeinstitutionen. Derfor er det også meningsløst, når hele retsudvalget – og deri sidder vi altså ikke – i tillægsbetænkningen fremsætter ønske om en sådan drøftelse. Man afsiger dommen. Derefter ønsker man en drøftelse af skyldspørgsmålet. Det er en særpræget form for retspleje, men den er ganske karakteristisk for denne sag.

I den smule diskussion, der overhovedet har været om denne 50–60 pct.s reduktion af nævningeinstitutionen, har argumenterne fra socialdemokratiet, fra SF og fra de radikale – og, i det omfang der overhovedet er fremkommet argumenter, også fra de øvrige partier, der stemte for lidt siden – alene gået på voldtægtssagerne. Vi er uenige i disse argumenter; det har jeg allerede redegjort udførligt for. Jeg skal kun gentage, at det næppe er nævningerne, der af sig selv har fundet på at skubbe voldtægt ind under § 217, men at de må være vejledt til det af juristerne, at dette grove misforhold netop nu rettes ved en præcisering af voldtægtsbegrebet, at nævningernes påståede større krav til bevisførelsen er i bedste overensstemmelse med et grundlæggende retsprincip, og at der ikke er noget, der tyder på, at de juridiske dommere i almindelighed ville have udmålt strengere straffe. Og først og sidst: hvis der skulle være en sådan forskel mellem juristernes og befolkningens, herunder nævningernes, opfattelse, er der ingen genvej; så må der arbejdes videre på at ændre befolkningens opfattelse, som der hidtil er blevet arbejdet på det. Problemet løses i hvert fald ikke ved bureaukratiske kneb som dette.

Nu vel, vi er kommet til kort med disse indvendinger. Flertallet tror formodentlig på sin sag, når det gælder voldtægtstilfældene. Men hvis det er det, der er flertallets sag, hvis ikke den primære virkeligheden er og har været at amputere nævningeinstitutionen som sådan, er det ubegribeligt, at flertallet ikke nøjes med den 10 pct.s reduktion, som voldtægtssagerne er, men insisterer på at tage yderligere 40–50 pct., hvad man aldrig med ét eneste ord har argumenteret for. Hele vejen igennem har der alene været argumenteret på voldtægtssagerne. Jeg har ustandselig og under behandlingen både i salen og i udvalget fremhævet, at man uden mindste argumentation skærer 5–6 gange så mange sager væk fra nævningebehandling, som man egentlig argumenterer for. Jeg vil tillade mig endnu i dette øjeblik at tro, at det næppe er med fuldt overlæg. Ja, for ministerens og for hr. Jimmy Stahrs vedkommende er det det nok; deres udtalelser og ræsonnementer ville gøre det for naivt at tro noget andet. Men for alle de menige socialdemokratiske medlemmer, for retsforbundets, for kristeligt folkepartis, for CDs, for de radikales, for SFs, er det for disse grupper med fuldt overlæg, at nævningeinstitutionen, som i forvejen er reduceret til at omfatte 4 promille af statsadvokatsagerne, nu skal mere end halveres, og at størstedelen af denne lemlæstelse sker uden mindste argumentation, alene som en bivirkning af noget andet, for hvilket man i øvrigt har en højst tvivlsom argumentation? Her er tale om enten tankeleshed eller luskeri. Tankelesheden kan være undskyldelig, udvalgsarbejdet korer som bekendt på højtryk i disse uger, og interessen har i denne sag koncentreret sig helt om voldtægtstilfældene, selv om man som nævnt mange gange er blevet erindret om de videregående konsekvenser.

Er det kun voldtægtssagernes behandling, man ønsker ændret – og andet har man ikke argumenteret for – så er det ikke hele nævningeinstitutionen, man vil til livs, og så ville det logiske for retsforbundet, for kristeligt folkeparti, for CD, for de radikale, for SF og for den del af socialdemokratiet, der har læst partiets program, have været, om man havde stillet forslag om, at sager efter §§ 181 og 288 i det mindste stadig væk skulle være nævningssager, og at man ikke havde foregrebet den drøftelse, alle siger at de ønsker.